

SAK 23/2021

REGULERING AV FISKET ETTER TOBIS I 2022

Det vises til forslag til ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer som er sendt på høring med frist 12. februar 2022. Det legges til grunn at høringen ikke får virkning for reguleringen for 2022.

1. SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår at tobisforvaltningen i 2022 blir fastsatt i henhold til den områdebaserte forvaltningsmodellen.

I 2020 ble det registrert høy innblanding av undermåls hyse og hvitting i tobisfisket, noe som historisk sett er uvanlig i dette fiskeriet. På bakgrunn av erfaringene i 2020 mente Fiskeridirektoratet at det var nødvendig å innføre et *Real Time Closure* (RTC)-system i tobisfisket for å kunne avbøte situasjoner med høy innblanding av fisk under minstemål.

Før tobissesongen 2021 startet ble det fastsatt kriterier i et RTC-system for å begrense fisket av andre arter under minstemål i tobisfisket. I tillegg ble det fastsatt kriterier i et RTC-system for å begrense fisket av tobis under minstemål. Tiltakene ble 14. april inntatt i *forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen* § 47.

Flåten tok i bruk flytetral i større grad enn tidligere på felt med forekomster av undermåls hyse og hvitting. Det var ingen RTC-stengninger i tobisfisket i 2021.

2. FORVALTNINGSMODELLEN FOR TOBIS

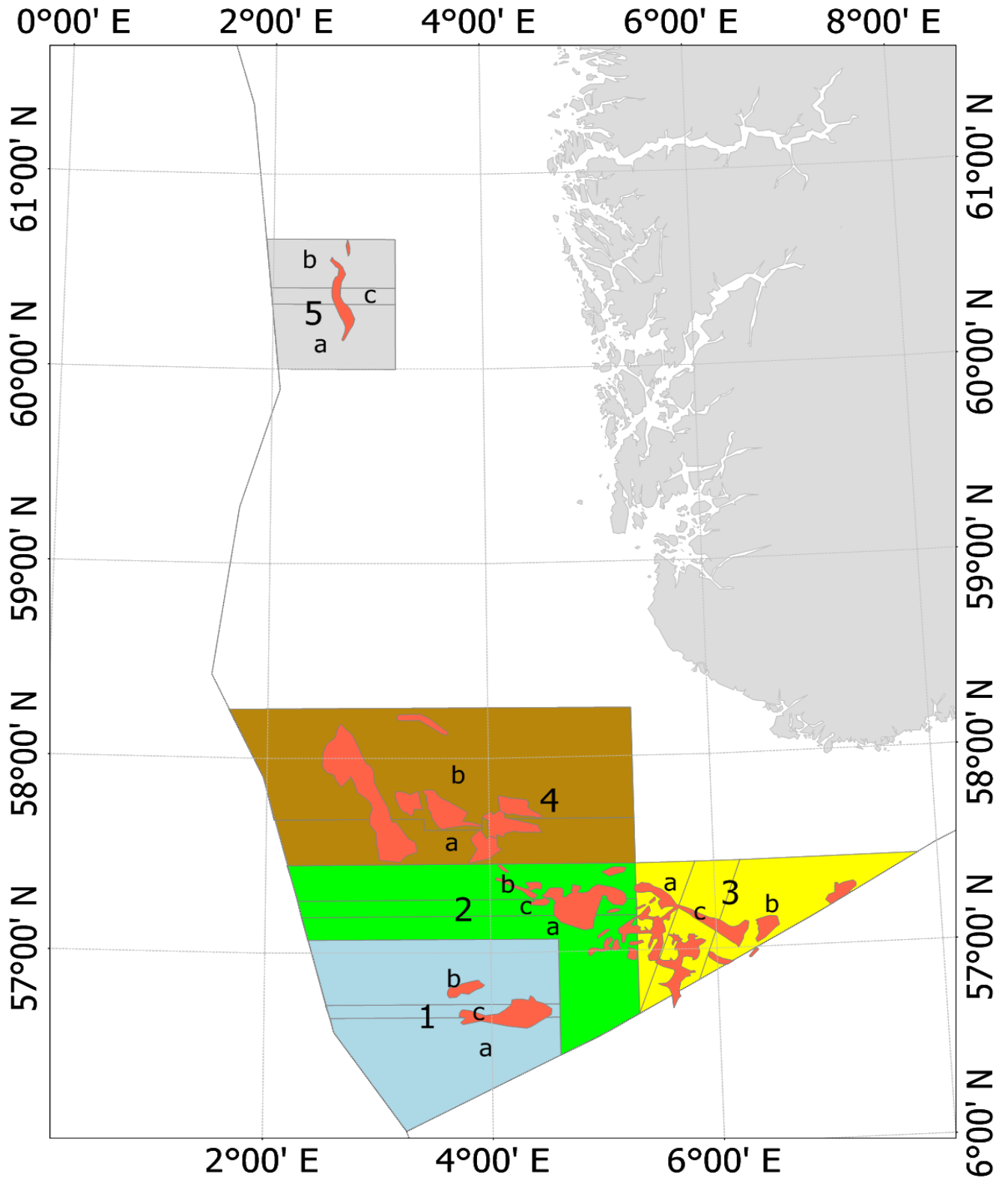
Forvaltningen av tobis har vært under utvikling siden 2010. Gjeldende forvaltningsmodell er utviklet i nært samarbeid mellom næringsorganisasjonene, Havforskningsinstituttet (HI) og Fiskeridirektoratet. Modellen har jevnlig vært drøftet og evaluert, siste gang i januar 2020.

Etter at forvaltningsmodellen ble innført har tobisbestandens utvikling vært meget positiv.

Hovedpunktene i forvaltningsmodellen er som følger:

- Forvaltningen skjer på grunnlag av områdebasert forvaltning. Dette innebærer at tobisfeltene deles inn i forvaltningsområder. Hvert av forvaltningsområdene deles i to eller tre underområder. Hvilke forvaltnings- og underområder som skal være åpne for fiskeri besluttet etter at HI har gitt råd om foreløpig kvote før sesongstart, og i henhold til oppdatert råd etter tobistoktet om våren. I forvaltningsområder som er delt i tre underområder vil underområde c alltid være åpent dersom underområde a eller b er åpne.
- Fisket foregår i perioden 15. april til 23. juni.
- Det er fastsatt et minstemål for tobis på 10 cm. Områder kan stenges dersom mer enn 10 % av fangsten, i antall per hal, er under 10 cm.

- Tobiskvoten fastsettes for hele NØS unntatt forvaltningsområde 5 (Vikingbanken).
- Dersom HI anbefaler at det åpnes for fiske i forvaltningsområde 5 (Vikingbanken), settes en egen kvote for dette området. Utover dette gjennomføres forvaltning av tobis på Vikingbanken i henhold til forvaltningsmodellen.

Figur 1. Kart over tobisområdene i NØS (røde felt) og inndeling av de norske forvaltningsområdene. Gyldig f.o.m 2020.

3. TOBISSESONGEN 2021

3.1 Bestandens tilstand og reguleringer

Den 10. februar 2021 kom det et foreløpig råd fra HI for tobisfiskeriet i 2021. HI tilrådte en foreløpig kvote i Norges økonomiske sone (NØS) på inntil 110 000 tonn og at underområdene 1b, 1c, 2a, 2c, 3a, 3c og 4b, (se figur 1) kunne åpnes for tobisfiske i perioden 15. april – 23. juni. Disse rådene ble fulgt ved fastsettelsen av *forskrift om regulering av fisket etter tobis i 2021*. Kvoteenheten ble satt til 3,85.

HI kom med sitt endelige kvoteråd den 14. mai der de tilrådte at årets tobiskvote kunne fastsettes til 145 000 tonn. Dette er det høyeste rådet som HI har gitt, bortsett fra rådet for 2020-sesongen som var på 250 000 tonn. Det ble ikke anbefalt å endre områdene som skulle være åpne for fiskeri. I rådet ble det vist til at 2020-årsklassen er middels sterk, men har lav individvekt og i kombinasjon med nedgang og lav individvekt for toåringer er biomassen redusert kraftig fra 2020. Til tross for dette påpekte HI at bestanden er i god tilstand med tobis på de fleste områdene, unntatt i områdene “Albjørn Ling”, “Nordgyden” og “Vikingbanken”.

Fiskeridirektoratet fulgte rådet fra HI og totalkvoten ble fastsatt til 145 000 tonn 18. mai. Kvoteenheten ble satt til 5,05.

3.3 Fisket i NØS

Fisket var godt hele sesongen. Første fangst ble meldt inn via ERS den 15. april. I april ble det tatt vel 66 000 tonn. I mai vel 80 000 tonn. Siste fangst ble innrapportert 27. mai. Totalfangsten ble 146 442 tonn. I tillegg fisket et svensk fartøy 800 tonn tobis i henhold til «Sverigeavtalen».

3.4 Innblanding og bifangst av hvitfisk

Registrert innblanding og bifangst av hvitfisk i tobisfisket var mye høyere i 2020 enn det som har vært registrert tidligere år. Hyse og hvitvinge utgjorde hoveddelen av artene. Etter en høringsprosess ble det forut for 2021-sesongen fastsatt kriterier i et RTC-system for å begrense fisket av andre arter under minstemål i tobisfisket. I tillegg ble det fastsatt kriterier i et RTC-system for å begrense fisket av tobis under minstemål. Tiltakene ble inntatt i *forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen* § 47, 14. april 2021.

Som følge av ovennevnte problemstilling ble det i 2021 lagt vekt på å følge fisket tett. I tillegg til Kystvaktens tilstedeværelse på havet og Fiskeridirektoratets ordinære landingskontroller, innførte Norges Sildesalgslag en prøveordning hvor sildelagets inspektører sammen med mannskap fra fartøy eller mottaket gjennomførte prøvetaking for å sikre en korrekt registrering av ressursuttaket ved landing av tobis.

Det er Fiskeridirektoratets inntrykk at flåten i større grad enn tidligere gjorde tiltak for å redusere innblanding og bifangst av hvitfisk i tobisfisket. Blant annet ble flytetral brukte med godt resultat. Innsatsen gjenspeiles ved at det ikke var noen RTC-stengninger i 2021.

Totalt er det i 2021 registrert 799 tonn hyse i tobislandningene og 325 tonn hvitting. Ifølge informasjon fra Kystvakten og Fiskeridirektoratets kontroller var det hovedsakelig fisk under minstemål som ble tatt som bifangst.

Selv om registrert innblanding er lavere i 2021 enn i 2020 og flåten tok aktive grep for å redusere problemet, vil direktoratet påpeke at spesielt innblandingen av hyse var høy også i 2021.

ICES rapporterer i sine råd for disse bestandene at 2019-årsklassen av hyse er den største siden 2013, og at 2019- årsklassen av hvitting er også blant de største på flere år. Dette kan være en delforklaring på det store innslaget av disse artene i tobisfisket i årets sesong.

3.5. Dispensasjon fra oppmalingsforbudet

Som utgangspunkt er det forbudt å lande torsk, hyse og sei til oppmaling. Vedkommende salgslag kan gi dispensasjon fra oppmalingsforbudet.

I 2020, ble det som nevnt landet en del hyse som bifangst i tobisfangstene, og i praksis ble fartøyene gitt dispensasjon fra oppmalingsforbudet i disse tilfellene.

Før 2021-sesongen drøftet Fiskeridirektoratet og Norges Sildesalgslag dispensasjonspraksisen. Konklusjonen fra denne dialogen var at sildelaget i 2021 ville ha en strammere praksis enn den som ble lagt til grunn i 2020. Konkret ville Norges Sildesalgslag ikke gi dispensasjon ved innslag av torsk, hyse og sei av et visst omfang i tobisfangstene. Aktuelle saker ville derfor bli oversendt til Fiskeridirektoratet (de aktuelle regionkontorene), som er gitt kompetansen til å treffe vedtak om eventuell inndragning av landinger av torsk, hyse og sei til oppmaling uten at det gis dispensasjon. Det er registrert få inndragningssaker etter praksisendringen i 2021.

4. REGULERING AV FISKET ETTER TOBIS I 2022

Fiskeridirektoratet legger til grunn at fisket etter tobis i 2022 blir regulert i henhold til den områdebaserte forvaltningsmodellen. Dette innebærer at HI gir råd om foreløpig kvote tidlig i 2022, samt råd om hvilke områder som kan åpnes for fiske. Det vil bli fastsatt en kvoteregulering med grunnlag i det foreløpige rådet. Reguleringen vil så bli justert når endelig råd foreligger etter tobistoktet våren 2022.

Fiskeridirektoratet foreslår å videreføre RTC-regimet som ble innført i 2021.

Ifølge ICES sine råd for 2022 kan det forventes at både hyse og hvittingbestandene blir store. Det er derfor viktig at tobisflåten fortsetter med tiltak for å unngå stor innblanding av annen fisk under minstemål, spesielt hyse og hvitting.